

ایران و 5+1 برای اولین بار بیانیه مشترک صادر کردند

نشست دوروزه اعضای گروه 5+1 با هیات دیپلماتیک کشورمان در حالی روزچهارشنبه در ژنو به انجام رسید که امیدهای تازه ای برای پایان دادن به بن بست هسته ای موجود، به وجود آمده است.

استقبال جهانی از پیشنهاد ایران به 5+1 ایران و 5+1 برای اولین بار بیانیه مشترک صادر کردند

نشست دوروزه اعضای گروه 5+1 با هیات دیپلماتیک کشورمان در حالی روزچهارشنبه در ژنو به انجام رسید که امیدهای تازه ای برای پایان دادن به بن بست هسته ای موجود، به وجود آمده است.

دکترعباس عراقچی معاون حقوقی و بین‌المللی وزیر امور خارجه، مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه، حمید بعیدی‌نژاد مدیرکل سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، داود محمدنیا مشاور حقوقی وزیر امور خارجه و محمد امیری مدیرکل پادمان‌های سازمان انرژی اتمی اعضای تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای کشورمان با گروه 5+1 دکتر ظریف را در نشست ژنو همراهی کردند.

هنگا اشمید معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، وندی شرمن به نمایندگی از دولت آمریکا، سرگئی ریابکوف به نمایندگی از سوی دولت روسیه، سایمون گس به نمایندگی از سوی دولت انگلیس، ژاک اودیبر به نمایندگی از سوی دولت فرانسه، وانگ مین به نمایندگی از سوی دولت چین و هانس دیتر لوكاس به نمایندگی از سوی دولت آلمان در مذاکرات با کشورمان حضور داشتند.

به گزارش خبرنگاراعزامی ما به ژنو، پیشنهاد های ارائه شده از سوی هیات دیپلماتیک کشورمان که از آن با عنوان «پایانی بر یک بحران غیر ضروری-آغازی برای افق های جدید» یاد شد، به شدت توجه اعضای تیم مذاکراتی 5+1 و همچنین محافل سیاسی و رسانه ای جهانی را به خود جلب کرد. ضمن اینکه انتشار بیانیه مشترک در پایان اجلاس ژنو راهم می توان به عنوان یکی از نشانه های موفقیت دستگاه دیپلماسی کشورمان دراین چارچوب اشاره کرد. درهمین حال واکنش مثبت آمریکا و کشورهای اروپایی به پیشنهاد ایران نیز در همین چارچوب قابل ارزیابی است.

متن بیانیه مشترک

هیات های نمایندگی گروه 5+1 و جمهوری اسلامی ایران به ریاست نماینده عالی اتحادیه اروپایی در سیاست خارجی و امنیتی و وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران دو روز مذاکرات محتوایی و با نگاهی رو به آینده در شهر ژنو در روزهای 23 و 24 مهر برگزار کردند. برپایه فضای مثبت اولین جلسه وزیران در نیویورک در تاریخ ۲۶ سپتامبر، وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران کلیات طرحی را به عنوان مبنای مذاکرات ارائه کرد که توسط اعضای گروه 5+1 به عنوان مشارکتی مهم در فرایند مذاکرات به دقت مورد بررسی قرار می گیرد. اعضای هیات های نمایندگی مشورت های دوجانبه و مشترکی پیرامون عناصر مختلف رهیافت پیشنهادی را به صورت عمیق پیگیری کردند. تصمیم گرفته شد که جلسه بعدی اعضای گروه در ژنو در تاریخ ۸-۷ نوامبر- 16 و 17 آبان- برگزار شود. اعضا همچنین موافقت کردند که کارشناسان هسته ای، علمی و امور تحریم کشورهای 5+1 و جمهوری اسلامی ایران قبل از نشست آینده و برای بررسی اختلاف نظر ها و تهیه و تدوین قدم های عملی، تشکیل جلسه دهند.

نشست خبری دکتر ظریف

پس از پایان دومین روز مذاکرات فشرده ایران با اعضای 5+1 در ژنو، دکتر محمد جواد ظریف، وزیر خارجه کشورمان در کنفرانس خبری شرکت کرد و به سؤالات خبرنگاران پاسخ داد.

وی با اشاره به این که برنامه هسته ای ایران جای هیچ نگرانی ندارد، خاطرنشان کرد: به ادامه مذاکرات خوشبین هستیم و بتوانیم به اهداف مشترک برسیم.

رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان اظهار داشت: امروز اوضاع حاکم بر جهان به گونه ای است که، حل و فصل موضوعات موجود

راه‌حل‌های درازمدت را می‌طلبید و ما در نیویورک و ژنو با این باور وارد گفتگو شدیم و نمایندگان 5+1 هم اراده لازم سیاسی را نشان دادند. دکتر ظریف با اشاره به این که در این برهه نیاز است مذاکرات را با عمق بیشتری انجام دهیم، گفت: ما به بحث‌های خود در سطح کارشناسان ادامه خواهیم داد و دور تازه مذاکرات ششم و هفتم نوامبر (16 و 17 آبان) در ژنو دنبال می‌شود.

دکتر ظریف بارها به این موضوع اشاره کرد که جزئیات طرح‌های مطرح شده در نشست ژنو تا رسیدن به نتیجه مورد نظر، محرمانه خواهد ماند. وی گفت: در گفتگوهای رسانه‌ای وارد جزئیات نخواهیم شد و این کار را صرفاً در اتاق مذاکرات انجام می‌دهیم اما در مقابل مطبوعات این موضوعات مطرح نخواهد شد. هدف مشترک ما ایجاد اطمینان در جامعه جهانی نسبت به صلح آمیز بودن برنامه غنی‌سازی ایران از یک سو و حفظ حقوق مردم ایران بر اساس NPT از سوی دیگر است.

دکتر ظریف در بخش دیگری از سخنان خود اعلام کرد: مذاکرات پرتیری را داشته ایم و امیدواریم این مذاکرات آغازی برای فاز جدید در روابط باشد تا بحران غیرضروری را خاتمه دهد و افق‌های جدیدی باز کند.

خبرنگار نشریه کریستن ساینس‌مانیتور از دکتر ظریف پرسید: شما و تیم همراهتان پس از این مذاکرات چه چیزی را به تهران خواهید برد و چگونه می‌خواهید به این امر تاکید کنید که اعضای 5+1 در مذاکرات جدی بوده است؟ دکتر ظریف در پاسخ به این سؤال گفت: مذاکرات انجام شده نشان‌دهنده جدی بودن ایران و وجود زمینه‌های مشترک است و پیگیری‌های 5+1 نیز به تهران منتقل می‌شود. ما دلیلی برای ادامه مشکلات نمی‌بینیم و موضوعات مهم‌تری وجود دارد که باید به آن‌ها بپردازیم و بر این باوریم که با اراده کافی سیاسی می‌توانیم مشکلات را برطرف کنیم. البته این مشکلات در یک مقطع کوتاه زمانی حل نخواهد شد، اما باید بگوییم که مبنایی برای بی‌اعتمادی به ایران در مورد برنامه

هسته‌ای وجود ندارد. وزیر امور خارجه در پاسخ به سؤال یکی دیگر از خبرنگاران که این دور از مذاکرات آزمونی برای سنجیدن جدیت دو طرف است و ایران در همین راستا چه گام‌های متوازنی برداشته است؟ گفت: حتماً توافقاتی بوده است.

ظریف در ادامه افزود: مذاکرات آزمون مهمی است که بتواند مسیر اعتمادسازی را برگرداند و من براین باورم که توازن در حرکت اول وجود داشته و اولین گام در مسیر دشوار برداشته شده است. همچنین امیدواریم که گام‌های بعدی با جدیت، حسن نیت و استوار برداشته شود.

خبرنگار پرس تی‌وی به بیانیه مشترک هر دو طرف و بند مربوط به پیشنهاد ایران اشاره کرد و پرسید که سهم دولت آمریکا و رادیکال‌ها در این کشور در مورد مساله هسته‌ای چه بوده است؟ ظریف با تاکید بر این که پیشنهادها روی میز است گفت: بیانیه مشترکی که با 5+1 صادر شده گفته است که هر دو طرف سهم مهمی را ایفا کردند، اما لازم است به آینده دید مثبت داشته باشیم و به عقب و گذشته رجوع نکنیم. اما نیاز داریم که آمریکا در عمل حسن نیت خود را نشان دهد.

وی در ادامه سخنان خود گفت: یک دور نشست در سطح وزرا داشته ایم و حاضر هستیم در چنین سطحی مجدداً جلسه برگزار شود. ما توافق کردیم هر موقع لازم بود در سطح وزیران نشست داشته باشیم. من در مجموع از مباحث مطرح شده طی دو روز راضی هستم و از همکارانم خواستم که مذاکرات را در اولین فرصت که در آن آقایان عراقچی و روانچی حضور دارند دنبال کنیم. وزیر خارجه کشورمان با اشاره به این موضوع که ما تیم دائمی خواهیم داشت و باید با صبر مذاکرات را به پیش ببریم، گفت: مذاکرات بسیار جدی داشتیم. به هدف‌گیری بهتر سیاسی نیاز داریم. البته اولین نشستی که در نیویورک در سطح وزیران برگزار شد اراده و حرکت مورد نیاز سیاسی را برای ما ایجاد کرد و امیدواریم در آینده هم بتوانیم در سطح وزیران نشست داشته باشیم تا توافقاتی که حاصل می‌شود را نهایی کنیم.

دکتر ظریف تاکید کرد: نیاز داریم آمریکا عملاً حسن نیت خود را نشان دهد. هر دو طرف باید با حسن نیت برخورد کنند و در یک مسیر گام بردارند. وی با اشاره به مطالبی که توسط عالی‌ترین مقام‌های آمریکایی مطرح شده است گفت: صحبت از احترام متقابل در این اظهارات وجود دارد و ضروری خواهد بود که از دامن زدن به مشکلات دوری شود.

دکتر ظریف در مورد بیانیه پایانی اجلاس ژنو درباره برگزاری نشست‌های کارشناسی پیش از نشست آینده در این شهر و حضور کارشناسانی درباره امور تحریم و هسته‌ای در این مذاکرات، گفت: موضوعات اساسی مهمی از نظر دو طرف وجود دارد. بحث تحریم‌ها و اطمینان از صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران، موضوعات فنی و تخصصی به شمار می‌روند. از این رو پیشنهاد شد برای این که از اتلاف وقت جلوگیری کنیم این موضوعات در فاصله بین نشست ژنو و نشست بعدی بررسی شود. وی همچنین سطح شرکت کنندگان در این نشست را قابل توجه ارزیابی کرد و گفت: شاید نیاز باشد افراد جدیدی را که در حوزه تحریم تخصص دارند به تیم خود اضافه کنیم.

ظریف اشاره کرد: امروز و دیروز شروع بدی نبود. می‌توانیم با مقداری امیدواری نسبت به آینده احساس کنیم. این درس از بی‌فایده‌ی روش گذشته آموخته شده و امروز با دیدگاه دیگری وارد مذاکرات شدند اما پس از این که به جزییات پرداختیم و وارد اقدامات عملی شدیم آن زمان می‌توان میزان جدیت طرف‌ها را مشخص کرد. یقین دارم در این روند ایران با جدیت کامل و حسن نیت حرکت می‌کند و حسن نیت را با حسن نیت پاسخ می‌دهد.

خبرنگاری این سؤال را مطرح کرد که آیا ایران پروتکل الحاقی را خواهد پذیرفت که دکتر ظریف در جواب گفت: در حال انجام بحث و مذاکره بر روی مکانیزم‌های پایش مختلف هستیم. یکسری محدودیت‌های قانونی درباره پروتکل الحاقی در ایران وجود دارد که باید به آن بپردازیم. برای این که بتوانیم به صورت مداوم پیش برویم به رویکرد متعادل نیاز خواهد بود. ظریف در مورد تحریم‌های اعمال شده از سوی غرب بر ملت ایران نیز گفت: دوستان ما در غرب کاملاً مطلع هستند که شرایطی که در آن تلاش کردند از طریق تحریم‌ها به مردم ایران تحمیل کنند نه فقط موجبات تغییر سیاست ایران را فراهم نیارند بلکه مردم ایران با عزت و اقتدار از مواضع و اصول خود حمایت کردند و این مهم را در حضور حماسی خود در انتخابات اخیر نشان دادند.

ظریف ضمن اعلام این که حقوق ایران در چارچوب ان پی تی موضوعی است که از آن کوتاه

نمی‌آییم، گفت: مردم ما طی این مدت برای حفظ حقوق خود تلاش کردند. منافع ما ایجاب می‌کند هرگونه نگرانی معقول بین المللی را رفع کنیم و امیدواریم با متانت، دقت و صبر این حرکت را به پیش ببریم.

گفته‌های عراقچی معاون وزیر امور خارجه

عباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه هم در پایان آخرین دور مذاکرات ژنو با بیان این که هنوز اختلافات بین ایران و 5+1 در جزئیات وجود دارد، تصریح کرد: 5+1 با شکل و چارچوب طرح ایران موافقت کرد و این تفاهم کلی هم وجود دارد که خواست اصلی طرف‌ها نباید مانع از اصول توافق احتمالی در آینده شود. او ادامه داد: ما یک هدف مشترک می‌توانیم تعریف کنیم و آن این است که از ماهیت صرفاً صلح‌آمیز هسته‌ای ایران از جمله غنی‌سازی اطمینان حاصل کنیم. عراقچی درباره حضور کارشناس تحریم در هیات آمریکایی تأکید کرد: یکی از نشانه‌های مثبت بودن آن‌ها همین است که آمادگی دارند برای رفع تحریم‌ها وارد مذاکرات شوند.

مذاکره‌کننده ارشد ایران با 5+1 گفت: ما هنوز راهی طولانی پیش رو داریم تا به یک توافق مشترک برسیم. از نظر ما باید مسایلی که در پیشنهاد است در نظر گرفته شود. وی افزود، هیچ کس انتظار ندارد در یک جلسه پیشرفت قابل ملاحظه‌ای صورت گیرد. برای آن‌ها همه چیز جدید بود و احساس کردند که در طرف ایرانی جدیت دارد.

مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای کشورمان افزود: نمی‌توان قبل از گام اول، گام دوم را برداشت. این که گام اول چطور باشد منوط به مذاکرات است. وی تأکید کرد: تحریم‌ها مشکلاتی برای ملت ایران داشته است اما آنقدر قوی نبوده که از حقوق خود دست بکشیم و اتفاقاً مردم را در رسیدن به حقوق خود محکم‌تر کرده است. فکر می‌کنیم می‌توان با حفظ حقوق، نگرانی‌های معقول را رفع کرد. ما آماده اعتمادسازی هستیم و اعتمادسازی از نظر ما مترادف با رفع تحریم‌ها خواهد بود.

گفته‌های مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا

کاترین اشتون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم در مرکز کنفرانس‌های بین‌المللی ژنو گفت: برای اولین بار بر روی یک بیانیه توافق کردیم و این را خودم نوشتم و آقای ظریف هم آن را تأیید کرد. رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا افزود: ما در مذاکرات ژنو جو مثبتی داشتیم که در ادامه نیویورک بود و طرح تهران را به دقت مطالعه کردیم و این طرح را خوب دیدیم و تصمیم گرفتیم نشست بعدی را 7 و 8 نوامبر در ژنو برگزار کنیم و هیات‌ها و کارشناسان هسته‌ای و تحریم قبل از نشست ملاقات کنند تا در بحث‌ها کمی جلو برویم. وی در پاسخ به این سؤال که فکر ایران به تعهداتی که قول داده عمل کرده است گفت: توافق کردیم درباره جزئیات هیچ صحبتی نکنیم و شما نیز باید این موضوع را درک کنید. وی نیز مثل دکتر ظریف مطرح نکردن جزئیات را مورد تأکید قرار داد.

اشتون درباره مراحل پیشنهادی ایران گفت: هیچ وقت نمی‌خواهیم ابهامی وجود داشته باشد، اما باید سعی کنیم گام اول را برای اعتمادسازی پیدا و برای رسیدن به آن خیلی تلاش کنیم و به نظر من این رویکرد ما را نشان می‌دهد، اما به نظر این کامل‌ترین طرحی است که تا به حال از ایرانی‌ها دیده‌ایم. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت: به مدت سه سال رهبری مذاکرات با ایران را برعهده داشته‌ام و در این مدت همیشه سعی کردیم ایده‌هایی را مطرح کنیم که اعتمادسازی شود که برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز است. وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: فکر می‌کنم 5+1 عزمی جدی برای پیشرفت در

اشتون درباره غنی‌سازی در خاک ایران نیز گفت که ما فرصت داشتیم به تفصیل بیشتر صحبت کنیم و سؤالات هم پاسخ دهیم و همانطور که گفتم جزئیات را نمی‌توانم افشا کنم اما موضعمان را به ایران گفته‌ایم.

روند نشست

مذاکرات ایران و 5+1 روز سه شنبه گذشته در مقر اروپایی سازمان ملل در ژنو آغاز شد. در نشست افتتاحیه دکتر ظریف، پیشنهادهای ایران را که از آن با عنوان « پایانی بر یک بحران غیرضروری و آغاز افق‌های جدید » یاد شد، از طریق پاور پوینت به شرکت کنندگان در اجلاس 5+1 ارائه کرد.

اولین نشست در روز اول مذاکرات بدون انتشار جزئیات پایان یافت و نشست دور دوم بدون حضور دکتر ظریف برگزار شد. سیدعباس عراقچی، مذاکره کننده ارشد هسته ای کشورمان در این نشست ریاست مذاکرات را بر عهده داشت و هلگا اشمید معاون اشتون از سوی 5+1 حضور داشت. با اینکه جزئیات کاملی از دور دوم مذاکرات در روز اول منتشر نشد، یک منبع نزدیک به هیات ایرانی اعلام داشت که مذاکرات جدی و رودر رو انجام و سؤالات و جواب‌های متعدد مطرح شد و ورود به جزئیات در همه مراحل درباره بسته ایران صورت گرفت و توضیحات طرف ایرانی ارائه شد. وی در ادامه تاکید کرد: روحیه حاکم بر نشست مثبت و سازنده بود.

پس از پایان مذاکرات فشرده در روز اول قرار بر این شد که مذاکرات صبح چهارشنبه با همان ترکیب روز قبل برگزار شود اما این مذاکرات به علت رایزنی های اعضای 5+1 به منظور رسیدن به هدفی مشترک، تا ظهر به تعویق افتاد. نشست پایانی مذاکرات ایران و 1+ نیز 5 با حضور محمد جواد ظریف و کاترین اشتون برگزار شد.

پیش از آغاز مذاکرات در روز چهارشنبه میان هیات دیپلماتیک ایران و اعضای 5+1، سید عباس عراقچی در یک صبحانه کاری با سرگئی ریابکوف، همتای روس خود و عضو تیم 5+1 دیدار و گفتگو کرد. این دیدار به درخواست طرف روس برگزار شد.

سیدعباس عراقچی و وندی شرمین معاون وزیر خارجه آمریکا هم در حاشیه نشست ژنو دیدار و گفتگو کردند. این برای اولین بار بود که نمایندگان ایران و 5+1 در حاشیه مذاکرات هسته‌ای به طور دوجانبه با یکدیگر دیدار می‌کنند. در همین رابطه، عراقچی گفت که دیدارهای دوجانبه امری مرسوم در حاشیه اجلاس‌های بین‌المللی است و در صورت درخواست و نیاز بررسی و انجام می‌شود. رایزنی عراقچی و وندی شرمین در پایان روز نخست مذاکرات درباره موضوع هسته‌ای و مسائل مطرح شده در مذاکرات و بسته پیشنهادی ایران بود.

مذاکره کننده ارشد هسته ای کشورمان پس از پایان دور اول مذاکرات ایران با 5+1 در روز نخست به میان خبرنگاران ایرانی در اتاق 5 سالن کنفرانس های بین المللی ژنو آمد.

عراقچی در پاسخ به سؤال خبرنگار ما در این رابطه که آیا پیشنهاد تعلیق، تعطیلی و انتقال که از سوی غرب مورد تاکید قرار گرفته است هنوز هم پیگیری می شود، گفت: طرح گروه 5+1 که در نشست آلماتی مطرح شده بود دیگر روی میز مذاکرات نیست. وی با بیان این که فضای مذاکرات بسیار مثبت بود، گفت: تهران در نشست ژنو طرح تازه و محرمانه ای را ارائه داد که این بسته پیشنهادی به شدت مورد توجه غرب قرار گرفت. عراقچی اظهار داشت: این طرح تا زمان به نتیجه رسیدن محرمانه خواهد ماند و جزئیات آن منتشر نخواهد شد. به گفته عراقچی، دکتر ظریف این طرح را برای اعضای 5+1 تشریح کرد. مذاکره کننده ارشد هسته ای کشورمان بدون اشاره به جزئیات طرح پیشنهادی ایران کلیات این بسته را این گونه شرح داد:

بحران هسته ای ایران کاملاً غیر ضروری است، چون تمامی برنامه های هسته ای ما صلح آمیز است. در جلسه اول توضیح داده شد که چرا پرونده هسته ای ایران در این وضع قرار گرفته است. در این دور از مذاکرات تلاش شد که هدفی مشترک تعیین شود. هدف تهران تضمین حقوق جمهوری اسلامی ایران برای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای است که این مهم حق

غنی سازی و اطمینان دادن نسبت به صلح آمیز بودن برنامه هسته ای کشورمان را در بر می گیرد. هدف مشترک مدنظر ایران که در این طرح ارائه شده، می‌تواند از راه های زیر پیگیری شود :

1- اجرای حق ایران برای توسعه و تحقیق و تولید و استفاده از انرژی صلح‌آمیز هسته ای برای مقاصد صلح‌آمیز.

2- همکاری بین المللی در اجرای حقوق ایران.

3- رفع کامل تمام تحریم های یکجانبه و چند جانبه.

4- همکاری در زمینه نگرانی ها و علایق مشترک.

عراقچی اعلام کرد که ایران گام اول و آخر را در جریان این مذاکرات تعیین کرده است. وی گام اول را به 6 بخش اصلی تقسیم کرد:

1- بازسازی اعتماد دوجانبه.

2- جلوگیری از تشدید بحران.

3- پرداختن به نگرانی های فوری دو طرف.

4- حل اختلافات از طریق گفتگو.

5- اجرای فوری توافقات.

6- گام اول برای یک دوره مذاکره 6 ماهه است مگر زودتر از این مدت گفتگوها به نتیجه برسد و سپس گام دوم را آغاز کنیم .

عراقچی همچنین گام پایانی مذاکرات را این گونه تشریح کرد:

1- استفاده از فتوای مقام معظم رهبری به عنوان

مهم ترین اقدام اعتمادساز.

2- ادامه غنی سازی برای ایران و برخورداری از تاسیسات هسته ای شامل راکتورهای تحقیقاتی.

3- همکاری صلح آمیز هسته ای بین دو طرف.

4- شفافیت و نظارت آژانس بین المللی انرژی اتمی.

5- لغو جامع و کامل تمامی تحریم های شورای امنیت (یکجانبه و چند جانبه)

6- برخورداری از جدول زمانی درباره اقدامات ذکر شده.

وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: رژیم صهیونیستی و لابی آنها قصد تخریب مذاکرات را دارند.

عراقچی در پاسخ به این سؤال که موضوع مذاکره بر سر سطح غنی سازی و اجرای پروتکل الحاقی در پیشنهاد ایران که به 1+5 ارائه شد وجود دارد و از نظر ایران قابل بحث است گفت: هیچ یک از این مباحث در گام اول پیشنهاد ایران نیست، اما بخشی از گام پایانی پیشنهاد ایران است.

واکنش های بین المللی

مذاکرات فشرده تیم دیپلماتیک کشورمان با اعضای گروه 1+5 با واکنش های گسترده ای روبرو شد. در حالی که قدرت های بزرگ از پیشنهاد های ایران و عزم تهران برای حل مساله هسته ای کشورمان استقبال کرده اند.

در این چارچوب مذاکره کننده ارشد آمریکا در گفتگوهای ژنو با تمجید از رویکرد تیم ایران در مذاکرات اخیر، گفت: هیچگاه گفتگوها تا این حد صریح نبوده است.

«وندی شرم» ، مذاکرات دو روزه در ژنو را واقعی و دقیق ارزیابی کرد و گفت: وزیر خارجه ایران و هیات همراهش با آمادگی برای بحثی واقعی و دقیق و با صراحتی که من هیچگاه در دو سال گذشته که با ایرانی‌ها مذاکره می‌کنم شاهد آن نبوده‌ام، در مذاکرات حاضر شدند.

وی با تاکید بر این که دیگر همکارانش در گروه 5+1 هم این احساس را تصدیق کرده‌اند، گفت: می‌خواهیم برای حرکت سریع رو به جلو، از این موضوع بهره بگیریم، چراکه نمی‌خواهیم پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران همچنان ادامه داشته باشد. معاون وزارت خارجه آمریکا ضمن استقبال از برگزاری مذاکرات به زبان انگلیسی، گفت: این موضوع سرعت پیشروی را افزایش داد و ضمناً موجب شد طرفین مذاکراتی «مستقیم و بی‌پرده» داشته باشند. وی با این حال تاکید کرد که مذاکره در مورد برنامه هسته‌ای ابعاد فنی گسترده‌ای دارد و همین امر موجب کاهش سرعت پیشرفت مذاکرات می‌شود. شرم از ارائه جزئیات بیشتر در مورد محتوای مذاکرات خودداری و تاکید کرد که جدیت مذاکرات دیپلماتیک را میزان تعهد طرفین به جلوگیری از درز محتوای آن به رسانه‌ها نشان می‌دهد. وی افزود: آن‌ها تفکرات و نظرات خود را به ما گفتند و ما هم تفکرات و نظرات خود را به آن‌ها گفتیم. ما باید در مورد رعایت جدیت مذاکرات بسیار محتاط باشیم.

در این زمینه از محدودیت مذاکرات دوجانبه عبور کرده‌ایم. واقعا لحن و رفتار این مذاکرات به نسبت به گذشته ، متفاوت بود.

شرمن همچنین در مورد تحریم‌های آمریکا علیه ایران گفت: ایران خواهان کاهش تحریم‌هاست. اما آن‌ها باید تنوع تحریم‌های ما، نیازمندی‌های آن‌ها، نحوه عملکردشان، نحوه اجرای کاهش تحریم‌ها، و اینکه ما می‌خواهیم چه تحریم‌هایی همچنان ادامه داشته باشد را نیز درک کنند. وی با وجود اعلام رضایتمندی نسبت به لحن مباحث مطرح شده در ژنو، تاکید کرد هنوز در مورد موضوعات مهم اختلافات اساسی وجود دارد که باید برطرف شود. هنوز در مورد هیچ چیز توافق نشده است. هنوز هیچ گامی برای کاهش تحریم‌ها به هیچ شکل، فرم و نحوی برداشته نشده است، چراکه هنوز کارهای بسیاری باقی مانده تا به آن گام‌ها برسیم. اما مذاکرات دو روزه ژنو مبدا مهمی برای دستیابی به چنین توافقی هم برای اعتمادسازی و هم توافقنامه نهایی است.

کاخ سفید هم اعلام کرد که پیشنهاد ارائه شده توسط ایران در ژنو با هدف حل موضوع هسته‌ای سطحی از جدیت و استحکام را نشان می‌دهد که آمریکا تاکنون آن را ندیده بود. جی کارنی، سخنگوی کاخ سفید گفت که پیشنهاد بسیار مفید است گرچه هشدار داد که کسی نباید انتظار یک دستاورد را یکشنبه داشته باشد. به نظر ما پیشنهاد ایران بسیار مفید، جدید با سطحی از جدیت و استحکام بود که تاکنون ندیده بودیم.

انگلیس

انگلیس ابراز امیدواری کرد که مذاکرات ایران و 5+1 درباره موضوع هسته‌ای تهران به نتایج «ملموس» منجر شود، ولی تاکید کرد که ایران باید در طول مذاکرات ابتکار را به دست گیرد. ویلیام هیگ، وزیر امور خارجه انگلیس در بیانیه‌ای گفت: من امیدوارم مذاکرات به زودی به نتایج ملموس منجر شود. هیگ افزود: ایران باید گام‌های اولیه لازم را در زمینه برنامه هسته‌ای خود بردارد و ما آماده‌ایم که گام‌های مناسبی را در ازای آن برداریم.

روسیه

مذاکره‌کننده هسته‌ای ارشد روسیه در پایان دور مذاکرات ژنو گفت که این مذاکرات تضمین‌کننده پیشرفت‌های بعدی نیستند. سرگئی ریابکوف افزود: نتایج از آنچه در آلماتی داشتیم بهتر است، ولی این پیشرفت‌های بعدی را تضمین نمی‌کند و دلیلی ندارد دست بزنیم و تشویق کنیم. مذاکرات می‌توانست بهتر باشد.

مذاکره‌کننده ارشد روسیه در بخش دیگری از اظهاراتش گفت که فاصله بین مواضعی که ایران و قدرت‌های جهانی در زمینه برنامه هسته‌ای تهران اتخاذ کرده‌اند می‌تواند با کیلومتر اندازه‌گیری شود، در حالی که پیشرفتی که ما به دست آوردیم را می‌توان با چند قدم اندازه‌گیری کرد. حالی سخنگوی وزارت خارجه روسیه هم تصریح کرد که مذاکرات ژنو درباره برنامه هسته‌ای ایران سخت اما امیدوار کننده بود.

آلمان

وزیر امور خارجه آلمان گفت که مذاکرات بین ایران و شش قدرت جهانی آغاز گفتگوهای «جدی» و «اساسی» در مورد برنامه هسته‌ای ایران است.

به گزارش ایسنا، گیدو وستروله، خواستار پیشرفت فوری مذاکرات شد و گفت: مذاکرات ژنو امید ما را مبنی بر این که رسیدن به یک راه حل دیپلماتیک امکانپذیر است، تقویت می‌کند؛ راه حلی که به طور کامل نگرانی‌های ما در مورد ماهیت برنامه هسته‌ای ایران را از بین ببرد.

فرانسه

وزیر امور خارجه فرانسه هم اعلام کرد که واکنش محتاطانه‌ای را نسبت به پیشنهادهای ایران به جامعه بین‌المللی در زمینه برنامه هسته‌یی‌اش اتخاذ کرده و منتظر است پیشنهادهای ملموس را شاهد باشد.

لورن فابیوس، وزیر امور خارجه فرانسه گفت: ما منتظر تغییر اساسی هستیم. با توجه به آنچه از ایران می‌دانیم، مجبوریم رویکرد بازمان را با احتیاط همراه کنیم.

فابیوس گفت: هنوز برای نتیجه‌گیری خیلی زود است. فرانسه ظاهر را با واقعیت اشتباه نخواهد گرفت.

چین

چین با ستایش از فرصت‌های به وجود آمده پس از آخرین دور مذاکرات هسته‌ای ایران و شش کشور عضو گروه 5+1 در ژنو، از همه طرف‌های مربوطه خواست از این فرصت برای حل و فصل مساله هسته‌ای ایران استفاده کنند.

هوا چانیینگ، سخنگوی وزارت امور خارجه چین گفت: دور جدید مذاکرات درباره ایران، فرصت‌های تازه‌ای به وجود آورد.

وی افزود: امیدواریم که همه طرف‌ها یک نگرش عملی و انعطاف‌پذیر را برای برطرف کردن نگرانی‌های یکدیگر پیش گیرند تا در آینده نزدیک به پیشرفت‌هایی دست یابند.

در این میان نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی بار دیگر بر اساس ادعاهای بی پایه و اساسش گفت: نباید تحریم‌ها علیه ایران برداشته شود. بنیامین نتانیاهو مدعی شد که این مذاکرات در شرایطی برگزار شد که ایران تحت فشار شدید است و می‌خواهد این فشارها برداشته شود و در واقع فشارها باعث شده که این احتمال به وجود آید که به صورت صلح آمیز ایران از ساخت تسلیحات هسته‌ای مبرا شود.

از طرفی، جک استراو وزیر امور خارجه پیشین انگلیس، حسن روحانی را یک عملگرای واقعی دانست و ابراز داشت که توافق هسته‌ای با غرب امکان‌پذیر است. وی در گفتگو با کریستین امانپور خبرنگار شبکه خبری سی.ان.ان گفت: با روحانی می‌توان معامله کرد و ما در گذشته قادر به این کار بودیم. من عمیقاً معتقدم که این فرصت جدیدی برای مذاکرات مناسب است. استراو در بخش دیگری از اظهاراتش گفت: روحانی یک ایرانی است و نماینده منافع ملی ایران است، بنابراین مردم باید به این مساله توجه کنند و کاملاً درست است که وی چنین رویکردی دارد.

وزیر امور خارجه پیشین انگلیس خاطرنشان کرد که در جریان دور قبلی مذاکرات، روحانی بین رگباری از نیروها گیر افتاده بود و آن نیروها اکنون کمی در داخل ایران آرام گرفته‌اند.

استراو گفت که دلیل این امر تنها تحریم‌های اقتصادی علیه ایران نیست و یک فاکتور دیگر این است که روحانی از حمایت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم ایران برای دنبال کردن مذاکرات مستقیم برخوردار است. البته کسانی به ویژه در آمریکا هستند که به ایرانیان اعتماد ندارند. اما کسانی نیز در ایران هستند که صرف نظر از سیاست‌های خود، به دلایل کاملاً منطقی، به آمریکایی‌ها اعتماد ندارند و تاحدودی به انگلیسی‌ها نیز اعتماد ندارند. بنابراین باید در اینجا یک خیابان دو طرفه داشته باشیم.

وزیر امور خارجه پیشین انگلیس در ادامه گفت: امیدوارم دولت آمریکا مجبور نباشد مرتب برگردد و از بالای شانه به فشاری که از اسرائیل دریافت می‌کند، نگاه کند.

استراو گفت که اگر مذاکرات با دشواری روبرو شود دلیل آن همین مساله خواهد بود و افزود که مذاکره‌کنندگان در ژنو باید حرف دکتر روحانی درباره این که ایران به دنبال تولید سلاح هسته‌ای نیست را بپذیرند. من این را به عنوان دوست ایران می‌گویم. متأسفانه سابقه‌ای درباره افشاگری‌هایی پیرامون آنچه ایران در زمینه فعالیت‌های هسته‌ای انجام می‌دهد، وجود داشته است.

ساعت 10 و نیم صبح جمعه است. مذاکرات ژنو مفید و سازنده بود. توافق هم کردیم که بحث‌ها محرمانه بماند. محرمانه ماندن مذاکرات به معنای واهمه داشتن از افشای محتوای آن نیست. اطمینان داشته باشید که هیچ نگرانی در مورد اعلام عمومی آنچه در مذاکرات طرح شد نداریم. اما هدف ما از این مذاکرات رسیدن به تفاهم است و نه بهره‌برداری‌های زودگذر تبلیغاتی. بنده و همکارانم آمادگی داریم که فشار تبلیغاتی را تحمل کنیم ولی به نتیجه مذاکراتی که با حقوق و منافع مردم ایران ارتباط دارد خدشه‌ای وارد نشود. در روابط بین الملل، محرمانه ماندن جزئیات مذاکراتی که در جریان است امری طبیعی و عادی است. معمولا محتوای مذاکراتی بر روی آنتن‌ها می‌رود که طرف‌های مذاکره‌امیدی به نتیجه آن نداشته باشند و فقط برای فشار سیاسی و بهره‌برداری تبلیغاتی این چنین اقدامی را انجام دهند. طرحی هم که از سوی بنده در ابتدا ارائه شد و در طول دو روز مورد بحث قرار گرفت و توافق شد که در هفته‌های آتی در سطح کارشناسی مورد بحث بیشتر قرار گیرد، چارچوبی برای گفتگو و رسیدن به فهم مشترک ارائه می‌داد. این چارچوب که مورد توافق قرار گرفت رسیدن به تفاهم در مورد هدف مشترک، گام نهایی و اقدامات ابتدایی جهت اطمینان‌سازی متقابل بود. در مورد محتوای هریک از سه محور هم بحث‌های جدی و خوبی صورت گرفت ولی برای رسیدن به توافق، به گفتگوی بیشتر که برای هفته‌های آینده برنامه‌ریزی شده است، نیازمندیم. همه این موارد می‌باید در بحث‌های جدی و بدور از فضا سازی رسانه‌ای مورد بررسی قرار گیرد. البته نمی‌شود توقع داشت که رسانه‌ها در این زمینه سکوت اختیار کنند. هم به دلیل کنجکاوی ذاتی رسانه که امری مبارک است و هم به دلیل برخی شیطنت‌ها که از آن هم‌گریزی نیست. دیدم که برخی رسانه‌های غربی از قول منابع موثق ایرانی مطالبی را در مورد جزئیات خیالی طرح نوشته‌اند. برخی دوستان داخلی هم نقل کرده‌اند. من همه این مطالب را خواندم و بگذارید خیال همه را راحت کنم. همه این‌ها حدس و گمان است. هیچ کدام ارتباطی به طرح و بحث‌های جلسه ندارد. چه محتوا و چه شکل. منابع موثق رسانه‌ها خودشان هم طرح را ندیده‌اند و بهتر است اعتبار خودشان را با ادعای اطلاع از طرح خدشه‌دار نکنند.

سر غیب آن را سزد آموختن

که ز گفتن لب تواند دوختن

(دفتر سوم مثنوی معنوی)

البته می‌دانیم که گروهی مایل به نتیجه رسیدن این مذاکرات نیستند. بیشترین واهمه از موفقیت مذاکرات را صهیونیست‌ها دارند و با توجه به حضور پررنگ این گروه در رسانه‌های غربی احتمال تلاش‌های متنوع و بعضی وقت‌ها عجیب و غریب آنها برای برهم زدن مذاکره بسیار زیاد است. حتی دیده‌ایم که تازگی‌ها رسانه‌های صهیونیستی حامی بازدارندگی ایران شده‌اند و هرگونه توافق هسته‌ای را برهم زننده این بازدارندگی توصیف کرده‌اند. این‌ها همه نشانه استیصال جنگ طلبان است، و من یقین دارم که حنای این عده رنگی برای مردم ما ندارد.

مطمئن باشید که بنده و همکارانم آن چنان استوار و منطقی مذاکره کرده‌ایم که هیچ نگرانی از افشای مطالب مذاکرات نداریم. ولی چون برای رسیدن به تفاهم وارد این عرصه دشوار شده‌ایم و نه برای افشاگری و برد زودگذر و کم‌فایده تبلیغاتی، لذا جزئیات مذاکره را، با کسب اجازه از محضر شریف مردم، محرمانه نگاه می‌داریم. باید از فرصتی که شما مردم با انتخاب حماسی تان به دنیا دادید تا با ایران مقتدر، منطقی و اهل تعامل و گفتگو کنار بیایند، بهترین استفاده واقعی و عملیاتی را بکنیم و گرنه فرصت برای تبلیغات بسیار است.

ضمناً پزشکان دستور داده بودند که یک هفته استراحت کامل بکنم. اما با وجود مذاکرات چنین استراحتی امکان‌پذیر نبود. پوزش می‌خواهم اگر وضع جسمی من باعث رنجش برخی از شما شد. به هر حال از دیروز و پس از بازگشت به تهران، استراحت کامل را شروع کرده‌ام و لذا کمتر فرصت خواهم کرد گزارش بنویسم. البته استراحت هم که گزارشی ندارد!

روز جمعه تان بخیر و خدا یار و نگهدار شما و ایران عزیز باد .